

Haxan på Vikingsborg.

(Forts. fr. f. nr.)

— Men jag tycker icke om henne.

— Hvarför det?

— Tycke och smak skall man icke disputera om.

— Du får nog tycke för henne, när ni äro gifta med hvarandra. Jag begriper icke, hvad du kan ha emot henne. Jag medger, att jag finnes det sötare och behagligare flickor än hon, men ingen af våra bekanta, som är så rik som hon och har ett så stort moderne disponibelt. Om hon icke vore din jämlike i börd, skulle jag kunna fatta din motvilja, och jag skulle då hellre svalta än råda dig till en förnedrande mesalliance. Men Håkens adlades år 1687 och Adelsstams först 1734! Gör mig nu glad och lycklig, Axel! Sko- na mig från fattigdomen och allt det rysliga, den för med sig och gift dig med Jeannette. Hon tar dig med uppräktade händer och tackar på sina knän.

— Jag vet, att Jeannette är mammas favorit, och att du helst vill ha henne till sonhustru, men... jag säljer mig icke för pengar. Jag gifte mig endast med en kvinna, som jag älskar, om jag kan få henne, men icke annars.

— Älskar du någon annan än Jeannette? Den här amerikanska äfventyrskan måtte väl icke ha förvitrat hufvudet på dig?

Friherren rodnade lätt och svarade med en viss skärpa:

— Jag anhåller vördsamlingen, att mamma behagar uttrycka sig med mera aktning om vår gäst. Eftersom mamma nyss föreslog, att mitt uppförande skall ledas af egenskapsmotiv, så tager jag mig friheten göra mamma uppmärksam på, att om vi äro fattiga, så bör mamma icke göra det ännu värre för oss.

— Vi behöfva icke vara fattiga, om icke du tyckes ha fattat ett slags romantiskt behag i att vara fattig. Så där poetiskt anlagd är icke jag, och jag tycker att du kunde ha besparat din mor förödmjukelsen, att Adelsvik, detta för mig så kära gods, på hvilket jag är född, och som din far fick ograveradt i hemgift, skall blifva ett inackorderingsställe, som du har gjort det till genom att acceptera min morbrors följande villkor, för att vi skulle få de sex tusen kronorna om året.

— Annars hade vi icke fått dem! anmärkte friherren torrt.

— Hvad äro dessa lumpna sex tusen, då du kan få flera hundra tusen kronor samma dag, du gifte dig med Jeannette? Och mycket, mycket mera sedan, då hennes far dör! Och det kan bli snart nog! Han lider af sockersjuka, anförtrödde Jeannette mig i afton under tysthetslöfte. Rakna icke på grefinnan Stolpes prat, att du skall bli hennes arftagare.

— Jag räknar hvarken på hennes pengar eller Jeannettes pengar eller någon annans pengar, utbrast friherren häftigt. Jag ber mamma en gång för alla nog betänka, att jag icke är köpbar, och att om jag skall gifte mig, så vill jag själf välja till min hustru den, som jag älskar och tycker passar mig. Jag är hvarken något barn längre eller något

slags räddningsmaskin, som skall uppoffra mitt lifs lycka för att tillfredsställa andras nycker. Ju förr mamma får de där giftermåls-tankarna ur hufvudet, desto bättre. För öfrigt var det icke alls min mening att tala med mamma om det här, utan om nödvändigheten att mamma visar sig mera älskvärd och angenäm mot miss Scott.

— Eftersom du nämner hennes namn så ofta, så börjar jag misstänka, att det är hon som du vill gifte dig med. Hör då, hvad jag säger. Om hon också vore tio gånger rikare än hon är, så ger jag icke mitt bifall och min välsignelse till ditt giftermål med den där kvinnan.

— Nej, nu går det för långt utbrast friherren häftigt. Hvad jag än må vara, så fikar jag inte efter att gifte mig till pengar, och hvad en fattig miss Scott möjligen skulle kunna bli för mig, blir aldrig den rika miss Scott. Mamma har inte blott förolämpat henne i dag, nu har mamma också förolämpat mig. God natt!

I vredesmod svängde han om på klacken och gick in på sitt rum.

Friherrinnan kastade en skarp blick efter honom och mumlade:

— Det är hårdt att behöfva gifva efter och nödgas tolerera den där yankoeffickan. Men sina kol bränner hon där förgäves. Axel skall gifte sig med Jeannette!

SJÄTTE KAPITLET.

Härdt mot härdt.

Dagen därefter visade sig friherrinnan litet mera höflig mot Mary, men hon var fortfarande mycket afmätt och stel. Friherren Axel var däremot alltid mycket vänlig och uppmärksam, och när Mary var i hans sällskap, kände hon sig lycklig.

Två dagar efter grefvinns besök gjorde Mary, åtföljd af friherren Axel, en kontravisit på Vikingsborg. Grefvinnan mottog dem väl och bjöd dem kvar till middagen, i hvilken afven ett par andra damer, som kommit på besök, del togo. Grefvinnan presenterade Mary för dem såsom "sin vän".

En liten stund innan de skulle bryta upp, vinkade grefvinns friherren till sig, och de gingo in i ett annat rum.

— Här kan ingen höra oss, anmärkte grefvinns. Sätt dig, så skall jag visa dig något, tillade hon och tog fram ur sitt skrifbord ett konvolut, som innehöll ett stort papper, vikt i fyra delar. Det här är mitt testamente. Det uppsattes i går af mitt juridiska biträde, är undertecknad af mig och behörigen bevitnad. Med ett ord, det är i laga ordning. Jag har gjort dig till min universalarfvinge.

Friherren spratt till, angenämt överraskad.

— Basta tant... mumlade han förtjust.

— Du får tacka mig sedan, anmärkte grefvinns torrt. Nu skall du först höra på mig. Som sagt, jag har gjort dig till min universalarfvinge, men på ett villkor...

— Ett villkor?...

— Ja, det villkoret, att du ofördröjligen, redan i afton, frisar till Mary Scott och...

— Säg inte mera, afbröt friherren i skarp ton. Det är onödigt att förolämpa mig mera!

— Förolämpa! Förolämpar jag

dig genom att göra dig till min universalarfvinge? Har du blifvit tokig?

— Ja, just förolämpa! Jag är inte till salu, och om jag gifte mig, så vill jag att min hustru aldrig skall kunna säga, att jag har friat till henne af egoistiska motiv. Jag föredrar hellre att svalta än att en kvinna, som jag älskar, skulle tro... och det trodde hon, om jag vore med på ett sådant här testamente... att tants pengar ha haft något att göra med mitt frieri till henne.

— Tokstollet!

— Jag vägrar bestämt att blifva tants arfvinge eller att mottaga den förmögenhet, som tant har erbjudit mig, sade han i häftig ton och lemnade rummet.

— Nå, det får vi se, mumlade grefvinns och stoppade åter in testamentet i sitt skrifbord. Det är ruter i honom liksom i Mary. De måste blifva par.

Då grefvinns återvände till sina gäster, togo friherren och Mary afsked och åkte tillbaka till Adelsvik. Friherren var mycket fiordig under vägen, och Mary kunde förstå, att hans samtal i enrum med grefvinns hade förgat honom. Förut hade han ju varit så glad och sett så nöjd och belåten ut.

— Ack, ack, Mary, tänkte friherren, om jag hade vägat taga mot grefvinns testamente, hur ousägligt lycklig skulle jag då inte ha varit! Men jag ville inte att du skulle kunna tro att jag hade dålot att göra med min kärlek till dig. Jag kunde det icke! Jag kunde det icke!

Då de komne fram, var friherren fortfarande nedstämd. Mary ville icke gå in i förmaket, där friherrinnan satt. Hon gick i stället upp på sitt rum. Lina hade eldat, och Mary tyckte, att det var för varmt där. Hon gick då in i biblioteket. Hon satte sig i en bokvärm gammal lästol och tog en bok, den första hon fick tag i. Hon öppnade boken, hon försökte läsa i den, men hon kunde icke. Hon kände sig så betryckt, så orolig, hon visste icke hvarför. Hon gick af och an i det stora rummet, där det ännu var ganska ljus, dels från de fyra fönstren, men icke minst från en brasa som brann i den stora gammaldags spisen på en långväggen.

Plötsligen stannade hon framför en af bibliotekshyllorna. Hon fick sigt på en stor bok, som var mycket gammal, och som ingen tycktes ha rört vid på länge. Hon tog fram den. Det var bibeln.

Hon närmade sig spisen och satte sig i en lästol, som stod där. Då föll ett stort papper ur bibeln och ned på golvet. Hon böjde sig ned och to: upp det.

Hon vecklade upp papperet och såg på det. Då vart hon plötsligen mycket blek och lade högra handen på hjärtat, som om hon känt ett styng där. Hon läste mekaniskt:

— "Jag annullerar härmed alla mina föregående testamenter och förklarar detta vara min sista vilja och testamente och förordnar friherren Axel Gabriel Adelsstam att vara min ende arfvinge till allt, hvad jag lemnar efter mig."

Testamentet var undertecknad med greffe Gustaf Gyllenskiöld egenhändigt skrifna namn samt dateradt och bevitnad af regjende är.

Rummet började nu gå rundt för henne, och hon tappade pap-

peret på golvet. Hennes hufvud sjönk tillbaka mot ryggstödet, hon drog djupt efter andan och svimnade.

Då friherren såg Mary gå upp på sitt rum, ånade han först taga en promenad för att försöka lugna sina upprörda känslor. Men hans mor såg honom och vinkade honom in till sig.

Friherren talade om för sin mor sitt samtal med grefvinns angående testamentet. Då han märkte, att hon blef ond, tillade han med en vis skärpa:

— Jag vägrade att taga emot tant Ullas gifva helt enkelt därför, att jag inte ville, att någon skulle kunna säga om mig, att jag gifte mig för pengar.

— Men någonting måste ha hänt, eftersom du har blifvit en sådan idiot, att du icke blott nekar att gifte dig med Jeannette, utan också vägrar att låta Ulla göra dig till sin universalarfvinge. Något, som jag aldrig kunde tro den o-tacka haxan vara i stånd till.

— Ja, det är någonting som har hänt, och härmed punktum.

— Nej, jag vill veta hvad det är som har hänt. Du måtte väl inte vilja låta mig tro, att du skulle kunna förmedla dig till den grad, att du skulle tycka om den där rysliga yankoeffickan, som har blifvit påtrugad mig?...

— Icke ett ord mera, mamma, om henne.

— Hvad för något? Understår du dig att förbjuda mig att tala om dig, din egen mor, som burit dig under ditt hjerta, otacksamme son! Akta dig! Glöm icke Guds bud, som säger: "Du skall hedra din fader och din moder, att dig må väl gå och du må länge lefva på jorden", tillade friherrinnan med allt högre röst och slog häftigt till dörren efter sig, då hon gick in i sängkammaren.

Friherren höjde lätt på axlarna, i suckade och gick mislynt in i biblioteket för att hemta en bok.

SJUNDE KAPITLET.

Uppoffringar.

Då Mary kom till sans igen, var hon fortfarande ensam i biblioteket. Hennes blick föll på papperet, som låg på golvet vid hennes fötter. Hon tog upp det och läste långsamt igenom testamentet.

— Allt är förbi! Det var bara en ljuf dröm, suckade hon. Jag är fattig igen, utan pengar, utan något hem. Allt är hans, hans! Och jag! Jag har blifvit straffad därför, att jag har förhäit mig mot hans mor. Jag var så förtjust öfver, att hon, som visat mig så stort förakt, icke skulle få dessa pengar, utan jag, jag! Och nu har jag depenserat af dessa pengar, som icke tillhöra mig. En sådan skam! Jag har depenserat hans pengar, fastän jag aldrig — icke ens för ett ögonblick — varit annat än utfattig! En sådan skam! Hvad jag blyges för det!

Hennes bleka ansigte blef purpurrodt vid denna tanke, och hon dolde ansigtet i sina händer, liksom om hon fruktat, att väggarna skulle ha ögon, som kunde se hennes skam och förödmjukelse.

Då fick Mary en annan tanke, och den tanken kom hennes ansigte att åter bli mycket blek.

— Hvad friherrinnan nu skall triumfera! mumlade hon. Efter allt det förakt, hon visat mig, så

har hon nu rätt att köra bort mig härifrån, som hon så gerna önskat göra. Nu kan hon det, och hon gör det i morgon dag. Hvar skall jag då taga vägen? Hvad jag afskyr denna kvinna, och att nödgas bli förödmjukad af henne! utbrast hon häftigt och började hysteriskt gråta.

Plötsligen torkade hon sina tårar.

— Hvarför skall jag utsätta mig för hennes förakt och att bli förödmjukad, då jag inte behöfver göra det? mumlade hon och rodnade, då hon fick denna tanke. Eftersom jag är en arftagerska, hvarför inte fortfarande vara det? Hvarför skall hon få godt af det här testamentet, hon, som har behandlat mig så illa? Det här testamentet vet ju ingen af. Och ingen får veta det, om jag bränner upp det nu och aldrig talar om det!

Rodnaden på kinderna vart allt djupare, hennes kropp darrade, och hon sänkte blicken mot brasan i spisen.

— Hvad är jag rädd för? Han skall dock inte bli lidande på det. Jag skall ge honom all den hjälp, han behöfver, allt hvad han vill ha, men inte åt henne. Hon får ingenting. Men så bränn då upp papperet och förlif rik, hviskade den frestande rösten inom henne.

Plötsligen sträckte hon på sig, höjde stolt sitt hufvud och stoppade papperet i sin ficka.

— Det var en svår frestelse, mumlade hon, men nu är den gudskelof öfver. I morgon, så snart jag träffar baron Axel, lemnar jag honom testamentet. Jag har varit hederlig hittills, och jag vill fortfarande vara hederlig. Måhända hvad som helst, men min pligt skall jag göra.

I samma ögonblick öppnades dörren, och friherren kom in i biblioteket. Hans uppsyn var mörk efter det obehagliga samtalet med friherrinnan, men den ljusnade, då han fick se Mary.

— Är ni här? sade han vänligt. Jag trodde, att ni redan hade gått och lagt er.

— Nej, jag är glad att jag kom att gå in hit, och att jag nu träffat er. Var god och tag det här papperet, sade hon och räckte honom testamentet, som hon tog upp ur sin ficka.

— Hvad är det för papper?

— Det är greve Gyldenskiölds testamente, dateradt förra året.

— Ett senare testamente än det, som gjorde er till hans arftagerska? utbrast friherren lifligt.

— Ja, jag fann det nyss i biblioteket.

— Ah, nu förstår jag grefvens mystiska ord till min mor, sade friherren, under det han ifrigt läste igenom testamentet, som gjorde honom till ensam arfvinge af den stora Gyldenskiöldska förmögenheten. Grefven trodde inte riktigt på min mors religiositet, och han lade sitt testamente i den här bibeln, då han senast var här på Adelsvik. Förmodligen menade han med det, att om min mor verkligen är så religiös, som hon ger sig ut för, så läser hon i denna bibel, den enda, som finnes i huset, och då finner hon testamentet. Har hon daremot narrats för honom, så upptäckes inte testamentet, och vi bli arflosa, tillade han och ville ge henne tillbaka papperet.

(Forts.)